Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 15. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Kjødædende Planter (af E. Toepfer.) Filipsens Skat (af Knud Skytte.) Bjærgmandens Salve, m. m.

Med 13 Billeder.

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1881.

Kjødædende Planter.

Af A. P. E. Toepfer.

Naar Læserne kaster Øjet paa Overskriften til denne lille Skildring, vil de maaske trække lidt vantro paa Smilebaandet, i det de tænker, at man her vil binde dem noget paa Ærmet. Man ved jo i Almindelighed om Planterne, at de henter deres Næring dels fra Jorden gjennem Roden, dels fra Luften gjennem Bladene; man ved end videre om dem, at de hverken har en Mund eller en Mave, og heraf vil man let drage den Slutning, at de ikke er i Stand til at kunne fortære Dyr. Disse Indvendinger, som jeg har forudset fra Læsernes Side, er meget naturlige, men ikke des mindre er de kjødædende Planter dog en Kjendsgjerning, og jeg antager, at det vil kunne være af Interesse for Læserne at høre lidt om denne højst mærkelige Fremtoning i Naturen.

For at overbevise Læserne om de kjødædende Planters Tilværelse behøver jeg ikke at føre dem ud over vort eget Lands Enemærker, da vi her i Landet har flere forskjellige Arter af dem. Jeg vil blot bede Læserne om i Tanken at gjøre en Udflugt med mig til en eller anden Mose. Blandt den Mængde Planter, som findes der, vil vi snart opdage en lille, beskeden Plante med hvide Blomster og alle sine Blade samlede i en Roset ved Roden. De kredsrunde Bladplader paa denne lille Plante er forsynede med en Mængde Kjertelhaar, og hvert af disse Haar bærer i Spidsen en lille Draabe glinsende Slim, der ser ud som en Dugdraabe, naar Solen skinner paa den, af hvilken Grund Planten ogsaa har faaet Navn af „rundbladet Soldug“ (Drosera rotundifolia). Ved denne lille Plante, der er saa almindelig i de fleste af vore Moser, at enhver af Læserne let selv vil kunne finde den, vil vi standse et Øjeblik, thi i den har vi en af de mærkelige kjødædende Planter for Øje. Rundbladet Soldug, som omstaaende Billede (Fig. 1) fremstiller for Læserne, var den første kjødædende Plante, der blev opdaget. Den berømte engelske Naturforsker Charles Darwin's Opmærksomhed blev henledet paa denne Plante, da han saa ofte fandt Levninger af smaa Insekter paa dens Blade, hvilket bevægede ham til at underkaste den en meget nøje Iagttagelse, som er lagt til Grund for denne lille Skildring.

De før nævnte Kjertelhaar paa denne Plantes Blade er

i Besiddelse af en mærkelig Egenskab. Saa snart nemlig et eller andet lille Dyr, f. Ex. en Flue, kommer i Berøring med den seje Slimdraabe, som disse Kjertelhaar afsondrer, bliver det hængende fast i den; alle de nærmest staaende Haar

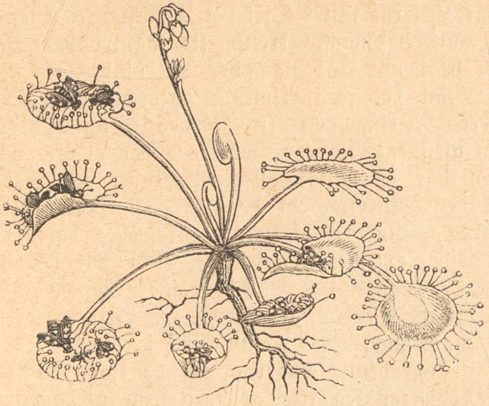

Fig. 1. Rundbladet Soldug.

bliver nu paavirkede af den herved fremkaldte Pirring og bøjer sig langsomt hen mod det Haar, som Fluen hænger fast ved. Fluen bliver saaledes mere og mere indhyllet i Slim, og paa samme Tid begynder Bladpladen at krumme sig, saa at den til sidst faar en skaaldannet Form og lukker sig sammen om Fluen. Denne spræller og stritter imod af alle Kræfter, men forgjæves; Slimen binder den for stærkt, saa at den ikke mere kan slippe ud af den Fælde, den er fangen i. Paa denne Maade fanges de Insekter, som man saa ofte finder Levninger af paa Solduggens Blade. Paa Fig. 1 kan Læserne se, hvorledes flere Blade paa Solduggen er i Færd med at lukke sig sammen om de Insekter, der hænger fast ved Kjertelhaarenes Slim. Fig. 2 fremstiller en forstørret Bladplade af Solduggen, hvor man tydeligere kan se Kjertelhaarene med den lille Slimdraabe i Spidsen; paa den ene Side har disse Haar begyndt at bøje sig sammen omkring et fanget Insekt.

Efter Naturforskeren Darwins Mening nærmer Insekterne sig ikke ganske tilfældig Solduggen, men lokkes vistnok til den paa Grund af dens Lugt. Darwin har ogsaa paavist en anden mærkelig Egenskab ved denne Plantes Kjertelhaar, i det

disse nemlig ikke viser sig lige følsomme eller pirrelige ved enhver Berøring. En Regndraabe, der kommer i Berøring med Kjertelhaarene, udøver saaledes ikke den mindste Virkning, om den end falder nok saa voldsomt, medens derimod selv den svageste Berøring af et lille Insekt er tilstrækkelig til at pirre dem og sætte dem i Bevægelse. Som Exempel herpaa fortæller Darwin, at han en Gang saa en af de mindste Myggearter sætte sig med sine overordentlig fine Fødder paa Spidsen af et Kjertelhaar; denne yderst svage Berøring var tilstrækkelig til strax at pirre de omgivende Haar, som strax efter begyndte at bøje sig hen mod Myggen, der vilde være bleven et Bytte for dem, hvis Darwin ikke havde frelst den. Ved de mange Forsøg, som Darwin gjorde, viste det sig, at Solduggens Kjertelhaar altid blev paavirkede og begyndte at bevæge sig, naar et eller andet organisk Æmne kom i Berøring med dem, medens derimod livløse (uorganiske) Gjenstande enten slet ikke eller kun i en meget ringe Grad var i Stand til at udøve nogen Virkning paa dem.

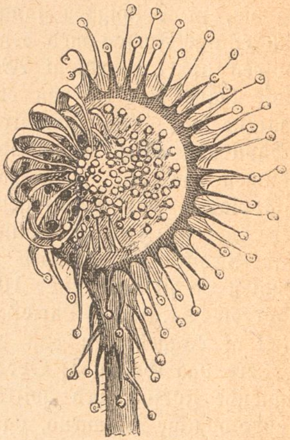
Fig. 2.

Det er altsaa en let Sag at overbevise sig om, at Solduggen fanger og fastholder Insekter, men derimod var Naturforskerne længe i Tvivl, om de paa denne Maade fangede Insekter blev holdte fast af Kjertelhaarene for at tjene til Næring for Planten eller ikke. Hvis det første var Tilfældet, maatte man kunne paavise et lignende Stof i Solduggen som den saa kaldte Pepsin, der udskilles i Mavens Slimhinde og indeholdes i Mavesaften, som spiller en vigtig Rolle ved Fordøjelsen af de fleste Næringsmidler hos de højere Dyr. Ved forskjellige nøjagtige Forsøg er det ogsaa blevet paavist, at der virkelig findes et saadant Stof i Solduggen, i det der er en mærkelig Overensstemmelse mellem den Slim, som Kjertelhaarene afsondrer, og Mavesaften hos de højere Dyr. Det er altsaa denne Slim, der overtager Mavesaftens Rolle og udøver en lignende Virkning paa de fangede Insekter, saa at kun de haarde og ufordøjelige Dele af disse bliver tilbage.

Det er paa denne Maade, at de kjødædende Planter kan optage Dele af levende eller organiske Væsener i sig, uagtet de ligesom de andre Planter hverken har en Mund eller en Mave.

Efter at Darwin gjennem mange Forsøg havde forvisset sig om, at Solduggen fangede og fortærede Insekter, gjorde han et nyt Forsøg med den samme Plante. Han skar nemlig Hviden af et haardkogt Æg i meget smaa Tærninger, og af disse lagde han en paa et af Solduggens Blade. Kjertelhaarene paa dette kom strax i Bevægelse, Tærningen blev indhyllet i Slim, og Bladpladen lukkede sig lidt efter lidt sammen om den. Da han 50 Timer efter atter aabnede Bladpladen, var Tærningen bleven forvandlet til en Kugle, der var en Fjerdedel mindre end hin og omgiven af en klar Vædske. Bladpladen lukkede sig nu atter sammen om Kuglen og fik først efter 10 Dages Forløb atter sin naturlige udbredte Stilling; Darwin fandt da kun en lille ubetydelig Rest af Æggehviden paa den, som Bladet ikke havde kunnet fortære paa Grund af Overmættelse. Han gjorde en Mængde lignende Forsøg, ved hvilke han blev understøttet af ikke faa andre dygtige Fagmænd, og ved disse Forsøg blev det paavist, at den Slim, som Solduggens Kjertelhaar udskiller, ikke alene kan opløse og fortære Æggehvide og raat Kjød, men endogsaa baade Brusk og Ben.

Foruden den rundbladede Soldug har vi endnu et Par andre kjødædende Planter her i Landet, der næsten er lige saa almindelig udbredte, nemlig Vibefedt og Blærerod, der begge hører til Blærerodfamilien. Almindelig Vibefedt (Pinguicula vulgaris) voxer i Moser og paa fugtige Enge; dens ovale Blade er samlede i en Roset ved Roden, og Blomsten, hvis læbedannede Krone ender med en Spore, har en smuk violetblaa Farve. Randen af Bladene er krummet lidt opad, og Oversiden af disse er tæt besat med Kjertelhaar, der afsondrer en meget klæbrig Slim, men er aldeles ubevægelige. Saa snart et eller andet Insekt bliver hængende fast ved denne klæbrige Slim, begynder strax den nærmeste Bladrand at rulle sig sammen om det og hindrer det derved i at slippe bort, men saa snart Byttet paa denne Maade er ført ind mod Midtribben, ruller Bladpladen sig atter tilbage igjen. Her er det atter Kjertelhaarenes Slim, der udøver en opløsende og fordøjende Virkning paa Byttet og udsuger de nærende Dele af dette. Vibefedt udstrækker ikke alene sin Virksomhed til Insekterne, men den kan ogsaa opløse og fordøje de samme

organiske Emner som Solduggen. Fig. 3 fremstiller et Blad af denne Plante, hvor den ene Rand af Bladpladen er i Færd med at rulle sig sammen om de smaa Insekter, der er blevne hængende fast i Kjertelhaarenes Slim. — Almindelig Blærerod (Utricularia vulgaris) er en lille rodløs, svømmende Vandplante, som findes hyppigt i vore Tørvegrave. Den har smukke gule Blomster, hvis maskeformige Krone ender med en Spore; Bladene er delte i fine Flige og tæt besatte med Luftblærer, hvorfra Plantens Navn hidrører. Disse Blærer indeholder ofte en Mængde Smaadyr, der bliver fangede paa en ejendommelig Maade. Enhver Blære er nemlig forsynet med en Klap, der kun kan aabnes indad, og dette sker strax ved et meget svagt Tryk. Saa snart et eller andet lille Dyr tilfældig kommer til at trykke lidt paa denne Klap, aabnes den strax, og Dyret smutter nu ind ad Aabningen. Det er altsaa en meget let Sag for Dyret at slippe ind i Blæren, hvor det imidlertid snart begynder at føle sig ilde til Pas og derfor stræber efter atter at komme ud, men alle dets Forsøg herpaa er forgjæves, da Klappen strax har lukket sig igjen og ikke lader sig aabne fra den indvendige Side. Blærens indvendige Overflade er forsynet med en Mængde Kjertelhaar, der har Form af firgrenede Stjærner. Disse Haar afsondrer ingen Vædske, som har en opløsende Virkning paa Byttet, men de fangne Smaadyr vedbliver at tumle sig omkring i deres Fængsel, indtil de dør, og det er først, efter at de er gaaede i Forraadnelse, at Kjertelhaarenes Virksomhed begynder med at indsuge de nærende Dele.

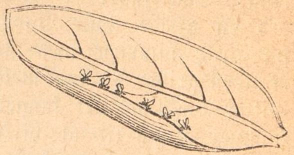

Fig. 3. Almindelig Vibefedt (Pinguicula vulgaris).

Af de forskjellige udenlandske kjødædende Planter vil vi her indskrænke os til at omtale nogle enkelte. En af de mest bekjendte af disse er den saa kaldte Fluefanger (Dionæa muscipula), der er i Slægt med den rundbladede Soldug og har hjemme i sumpige Egne af den sydlige Del af Nordamerika. Dens Blade er ligesom hos den rundbladede Soldug samlede i en Roset ved Roden. Ethvert Blad ender med en lille, næsten kredsrund Plade, som ved en Midtribbe er delt i to Halvdele. Bladpladens Rand er besat med en Række stive og spidse Børster; desuden findes der paa hver af Bladpladens to Halvdele tre andre spidse Børster, som er stillede i en Trekant. Børsterne langs Randen er ikke mod=

tagelige for nogen Pirring, men derimod bliver de sex Børster inde paa selve Bladpladen paavirkede ved den mindste Berøring. Saa snart et eller andet Insekt kommer til at røre ved en af de sidste Børster, lukker Bladpladens to Halvdele sig strax sammen med stor Hurtighed, og Børsterne langs Randen griber da ind mellem hverandre, saa at de danner et Gitter omkring det fangede Dyr. Bladpladens to Halvdele kommer altsaa til at virke paa samme Maade som en Art Rottefælde, der vistnok er de fleste Læsere bekjendt. Hvis det er et meget lille Insekt, som er blevet fanget, kan det let smutte bort gjennem det Gitter, som Randbørsterne danner, men et større Insekt maa blive inde i Fælden og lade sit Liv der, hvor meget det end stræber efter atter at blive fri. Paa samme Tid begynder Bladpladens to Halvdele at nærme sig mere og mere til hinanden og slutter til sidst saa tæt sammen, at kun en lille Ophøjning paa hver Side antyder det Sted, hvor det fangede Insekt ligger. Saa snart Byttet er fanget, begynder den Mængde smaa Kjertelhaar, som findes paa den øverste Side af Bladpladen, at affondre en Saft, der udøver den samme fordøjende og opløsende Virkning paa Dyret som Slimen hos Solduggen. Bladpladen holder sig nu lukket i 1—3 Uger, i hvilken Tid alle de fordøjelige Dele af Byttet bliver opløste og indsugede af Kjertelhaarene, og

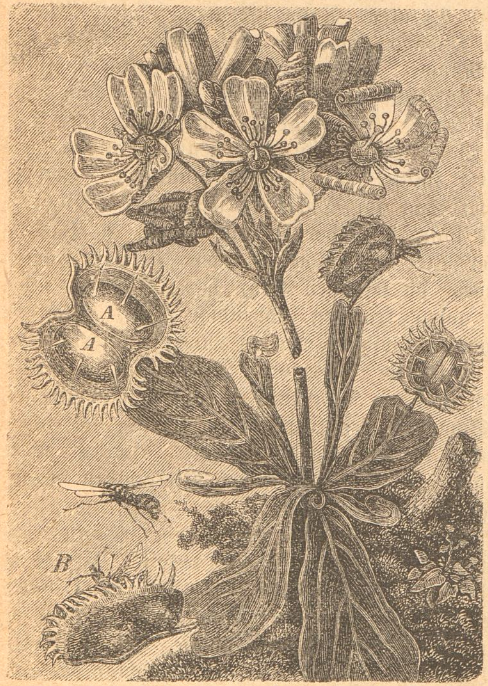

Fig. 4. Fluefangeren (Dionæa muscipula).

naar den atter aabner sig, finder man de ufordøjelige Rester tilbage. Fig. 4 fremstiller et Billede af denne Plante; Bogstaverne AA betegner en udbredt Bladplade, hvor man tydelig kan se Randbørsterne og de tre i en Trekant stillede Børster paa hver af Bladpladens to Halvdele; Bogstavet B viser derimod en Bladplade, der har lukket sig sammen omkring et Insekt, og oven over iler et andet Insekt forskrækket bort fra denne forræderiske Fælde. De sex Børster inde paa Bladpladen er modtagelige for enhver Pirring, og denne lukker sig strax sammen, men hvis det fangede Legeme ikke er skikket til Næring for Planten, aabner Bladpladen sig strax igjen, uden at Kjertelhaarene afsondrer nogen Saft. Fluefangeren kan ligesom Solduggen ikke alene fange og fortære Insekter, men den kan ogsaa ligesom denne opløse og fordøje Æggehvide, Kjød, Brusk, Ben og andre Æmner, der kan tjene til Næring for den.

Kandebæreren (Nepenthes destillatoria) hører hjemme i Ostindien og har Navn efter de mærkelige Former, som en Del af dens Blade har. Stilken paa disse Blade er for neden udbredt som en Plade, hvorpaa den bliver meget smal og endelig udvider den sig atter, bøjer sig op ad og faar Form af en Kande, paa hvilken den lille, rundagtige Bladplade danner et Laag. Kanderne hos de forskjellige Arter Kandebærere afviger meget fra hverandre baade i Form og Størrelse, hvilket ogsaa er Tilfældet hos de gamle og unge Planter. Hos enkelte Arter kan Kanderne endog opnaa en Længde af $1^1/_2$ Fod og er temmelig vide, hos andre er de derimod kun omtrent en Tomme lange. Disse Kander tjener til at fange forskjellige Smaadyr, især Insekter i, og man kan altid finde en større eller mindre Mængde af disse i dem. Efter al Sandsynlighed lokkes Dyrene til Kanderne af samme Grund, som de lokkes til de Blomster, i hvis Honninggjemmer de finder en sød Saft. Laaget og Mundingen paa Kanden har som oftest en smuk og livlig Farve og afsondrer en sød Saft. Denne Vædske lokker altsaa Dyrene til Kanden, men efter den søde Smag kommer den sure Gitf, thi Kanden er en forræderisk Fælde, der fører til Død og Undergang for dem. Neden for Kanten af Kanden findes der nemlig en Flade, der er saa blank og glat, at det ikke er muligt for noget Dyr at faa Fodfæste paa den. Saa snart Smaadyrene kommer ind paa denne farlige Glidebane, mister de Fodfæstet og falder ned i Kanden, hvis Bund er fyldt med en Vædske, der afsondres af den Mængde Kjertelhaar, som findes der.

Denne Vædske er syrlig og har ligesom Solduggens Slim en opløsende Virkning paa alle de organiske Emner, som Kjød, Brusk o. s. v., der kommer i den, og uddrager de nærende Dele af dem.

I Sydamerika voxer den mærkelige Aristolochos-Plante (Aristolochia cordiflora) langs med Bredderne af Floderne Mompa og Mangangue. Det er en Art Slyngplante, der slynger sig op ad Træernes Stammer, som den næsten aldeles skjuler med sit glinsende Løv, der dannes af store, hjærteformige Blade. Dens Blomster, der har en forbavsende Størrelse og en smuk gul Farve med violette Pletter, bruges almindelig som en Slags Hovedbedækning af de indfødte i de Egne, hvor den har hjemme. Denne Plante er ikke alene mærkelig ved sin Størrelse og Skjønhed, men ogsaa derved, at den hører til de kjødædende Planter. Naar Støvdragernes Støvkorn er modne, udvikler Blomsterne en meget stærk Lugt, som imidlertid er alt andet end behagelig, da den aldeles ligner Lugten af fordærvet Kjød. Denne Lugt lokker en Mængde af den Slags Insekter, der enten lever af Aadsler eller lægger deres Æg i disse, til Blomsterne. De kryber ind i Blomstens Hulhed, der strax lukker sig over dem og bliver deres Grav. Det indre af Blomsten er beklædt med en Mængde spiralsnoede Kjertelhaar, som udskiller en syrlig Saft, der har den samme opløsende Virkning som den Vædske, de andre kjødædende Planter afsondrer.

Foruden de her omtalte kjødædende Planter findes der endnu en Del andre, men den indskrænkede Plads tillader mig ikke at give en Skildring af disse. De Planter, som jeg har omtalt i denne lille Skildring, er ogsaa de mest ejendommelige og vil, som jeg haaber, ogsaa være i Stand til at give Læserne en Forestilling om den Maade, paa hvilken disse mærkelige Planter fanger og fortærer deres Bytte. Maaden, paa hvilken Byttet fanges, er mere eller mindre forskjellig hos de forskjellige kjødædende Planter, men derimod er det næsten fælles for dem alle, at de gjennem Kjertelhaarene afsondrer en Vædske, som opløser og indsuger de fordøjelige Dele af Byttet.

Filipsens Skat.

Af

Knud Skytte.

En halv Menneskealder er henrunden siden den Tid, da vor Fortælling foregik. Livet i den lille Kjøbstad var den Gang maaske mere sippet, men vel ogsaa mere solidt end nu om Stunder, og mere end en Smaaby fremviste den Gang snurrige Matadorer, som alle kjendte, alle stundum smilede ad, men alligevel alle havde Respekt for. Det havde man ogsaa for „gamle Burman paa Hjørnet“.

Den Gang — det vil sige for en god Snes Aar siden — ansaas Urtekræmmer Burman for den rigeste Kjøbmand i —kjøbing, og han var det ogsaa, skjønt der hverken ved hans Person, hans Butik, hans private Beboelseslejlighed eller hans daglige Levevis var noget, der kunde forraade, at Manden var saa grundmuret, som han virkelig var. Hans Ansigt udtrykte en Blanding af forstilt Enfoldighed og naturlig Godmodighed. Han var høj, mager, slunken og lidt snøvlende, og han gik med Paryk, hvis Farve endda ikke passede med Resterne af hans eget Haar. Mandens Ydre var saaledes alt andet end vindende; men under hans store buskede Bryn spillede et Par kloge, livlige Øjne, der syntes at sige til enhver: „Vi skal nok styre den rette Kurs hen imod Maalet, mod det solide, — tænk saa for Resten om vor Ejermand, hvad du vil, fremmede; det er ham og os fuldstændig ligegyldigt, hvad du mener!“ Han stod selv i Butikken fra Morgen til Aften, og med en Lærling til Hjælp besørgede han selv Forretningen. Om Hverdagen gik han temmelig simpel klædt, og hans langskjødede Frakke af groft Tøj var knappet helt op i Halsen.

I den lille Butik gik det strygende med Handelen, og Burman og hans Dreng havde nok at bestille hele Aaret rundt; for den Anskuelse havde i mange, mange Aar gjort sig gjældende hos de skikkelige Borgere og Borgerinder i —kjøbing, at naar de ikke fik deres Kaffe, Sukker og Te hos „gamle Burman“, saa var det ikke, som det skulde være.

Det vidste Kjøbmanden; og han stolede trygt paa sine Medborgeres prøvede Troskab uden at tage sig det nær, om en Tjenestepige blev vred en Gang imellem, fordi hun skulde vente for længe, inden hun blev expederet.

Gamle Burman var altsaa en rig Mand og, trods sine Særheder, tillige en højt anset Mand. At han derhos var gjerrig og paaholden, var en lille Skrøbelighed, som Folk var godmodige nok til at bære over med, af Hensyn til den første fortræffelige Egenskab. For øvrigt maa man heller ikke tro, at hans Hjærte var helt uden bedre og ædlere Følelser. Han var saaledes stræng redelig i sin Handel og Færden, og han var en stor Børneven, — noget jeg især godt kan lide ham for. Der kom aldrig Børn i hans Butik, uden at han havde nogle venlige Ord og lidt Mundgodt til dem; de var hans kjæreste Kunder, og de ældre maatte altid vente, mens han expederede sine smaa Venner.

Men gamle Burman havde noget andet, som Folk, navnlig de unge Herrer, godt kunde lide. Foruden sine mange Penge ejede han en anden Dyrebarhed, en mægtig dragende Magnet, Byens kosteligste Perle, dens Pryd og Stolthed. Denne sjældne Skat var hans Datter og eneste Arving, den smukke og virkelig aandsdannede Frøken Charlotte Burman, hvem han elskede som sin Øjesten, og som han havde sørget for at give en omhyggelig Opdragelse og Uddannelse. „Lad mig blive ved i min egen Tummerumme", tænkte den gamle, „men lille Lotte skal min Sanden udstyres i enhver Henseende, det koste, hvad det vil!"

Da hun var bleven voxen, laa det Faderen alvorlig paa Hjærte at finde „et godt og passende Parti" til hende. I en saa vigtig Sag var han selvfølgelig langt klogere end Datteren, og uden at spørge om hendes Samtykke havde han lovet hende til den rige Brygger Sørensen, en gammel Pebersvend, hvis Pengetørst var bleven til et Ordsprog i en vid Omegn. Men Bryggeren levede ikke længe nok til, at Planen kunde blive gjennemført. Byens gamle afdankede og yderlig fattige Barber havde i mange Aar skyldt ham Penge for et Par Ankere Øl, og da han umulig kunde betale, lod Bryggeren sig aarelade en Gang om Ugen og kvitterede hver Gang 8 Skilling af i Regningen, saa at han paa den Maade fik sine Penge, men paadrog sig rigtignok med det samme en Tæring, der hurtig gjorde Ende paa hans Liv.

Gamle Burman var altsaa lige nær, og hvor hen skulde

han nu vende sig? I —kjøbing var der, siden Bryggeren gik bort, ikke et eneste Parti, som ret stod ham an.

Han havde en lille Have, omgiven af et fire Alen højt Plankeværk, og hvor han somme Tider gik og spaserede, især om Helligdagene, naar det var godt Vejr. En Dag, som han just var gaaet der ud og sad og røg af en lang Kridtpibe, blev der pludselig kastet en Appelsin over Plankeværket; den ramte uheldigvis Piben, der gik tværs over, saa at gamle Burman i bogstavelig Forstand „tabte Hovedet" og blev siddende forbavset med Røret i Haanden. Appelsinen laa og smilede i Solskinnet lige for hans Fod, og da han var kommen sig af sin Bestyrtelse, tog han den op og undersøgte den nøje. Der var gjort et lille Snit i Skallen, men saa fint, at kun et mistænksomt Øje kunde opdage det; men Kjøbmandens Øjne var netop mistænksomme ved denne Lejlighed, og blev det end mere, da den første Opdagelse var gjort. Han flækkede Skallen til Side paa det aabnede Sted og fandt — en lille Billet, og paa den stod der: „Søde Charlotte! Din gamle skal vist i Klubben i Aften Kl. 8. Luk mig ind ad den lille Havelaage i Hjørnet. Din elskede P."

„Naa saadan!" mumlede gamle Burman og gjemte Billetten. „Hvad mon det er for en Gabflab? Jo, han skal blive lukket baade ind og ud, det kan han forlade sig paa!"

I det samme kom Charlotte ilende sin Fader i Møde og vilde just til at hilse ham med et muntert Udraab; men det forstummede paa hendes Læber, da hun saa det vrede og ildevarslende Udtryk i hans Ansigt.

„Men Gud, Fa'er!" udbrød hun; „hvad er der hændet? Du er da ikke syg?"

„Nej, men jeg er dygtig vred — paa dig, fordi du i min Fraværelse holder Stævnemøder her i Haven med — med en ung Fløðeskjæg, kan jeg vel tænke. Hvem er denne Mester Næsvis, der undertegner sig: din elskede P.?" Han viste hende Billetten.

„Fader!"

„Det er da vel aldrig Peter Filipsen?"

„O, Fader! vær ikke vred! Dersom du vidste, hvor meget vi holder af hinanden, hvor god og hvor trofast han er —"

„Romanpræk!" afbrød den gamle hende; „vi maa holde os til en virkelig og ikke til en indbildt Verden —"

„Ja, men kjære Fader, er ikke Kjærlighedens Verden den eneste virkelige; thi Kjærlighed —"

„Snak, Barn! Nej, at være solid, at kunne garantere, det er det virkelige, alt det andet er Humbug. Og hvad den forelskede Kirkerotte angaar, saa skal jeg nok selv lukke ham ind i Aften, og naar han saa har faaet Kjærligheden at finde, skal jeg ogsaa nok lukke ham ud igjen, og det saadan, at han herefter nok skal holde sin Næse hos sig selv.“

Den stakkels Pige var sønderknust. Ikke en Gang den Trøst havde hun, at hun kunde faa Kjæresten sendt en Advarsel, thi hendes Fader veg ikke fra hende et eneste Øjeblik, men passede paa hende som paa en Arrestant. Peter Filipsen skulde i Fælden; det var afgjort og kunde ikke ændres.

Burman gik ikke i Klubben den Aften; men da Klokken var 10 Minutter over 8, stak han Nøglen til den lille Laage i Lommen og gik ned i Haven.

„Hvad skal jeg gjøre ved ham? Skal jeg endevende ham? Skal jeg kraftknuse ham? Brrr . . . ! Ja, han skulde nøfles!“ mumlede han og knyttede Næverne.

Den utaalmodige Elsker var allerede mødt og tilkjendegav sin Nærværelse ved en sagte Banken paa Plankeværket. „Aa, lad ham vente lidt; det dør han sgu'nte af“, tænkte Bur-

man. Han lagde Hænderne over Kors og lænede sig op til et gammelt Pæretræ, der stod lige inden for Laagen. Endelig bøjede han sig ned foran Laagen, satte Øjet til Nøglehullet og kiggede ud.

„Kjære Charlotte! luk mig ind!“ lød i det samme en sagte Stemme uden for Laagen.

„Men Fader!“ hviskede den gamle tøvende tilbage, „tør jeg bare for ham?“

„Ja, du tør; din gamle er vel i Klubben?“

„Ja, han er; men er der ingen, der ser dig?“

„Nej, ikke en Sjæl. Jeg staar i Skjul bag den store Hyldebusk.“

Nøglen drejedes om, Laagen aabnedes, og Peter Filipsen smuttede ind med udbredte Arme og favnede — gamle Burman!

„I, men Gud, Hr. Burman!“ begyndte han og vilde rive sig løs. „Er det Dem? Jeg troede — jeg tænkte — undskyld — det er en ren Fejltagelse!“

Burman stemmede Ryggen mod Pæretræet og vilde ikke lige strax slippe sit Bytte. „Ja, det var en kjedelig Fejltagelse, ikke sandt?“ begyndte han omsider i en spydig Tone, „at jeg og ikke Charlotte skulde faa Fingre i Appelsinen denne Gang! Men jeg skal ikke gjøre lang Snak, min rare Dreng — jeg klemmer du vel ikke for haardt, sødeste Ven? — Blot et Par venlige Ord, som Pinedød ingen Fejltagelse er. Kommer min fine Herre oftere paa Pigejagt inden for mit Hegn, skal jeg knække hvert Ben i hans syndige Krop! Og dermed — heraus!“

„Kjære Hr. Burman — —!“ stønnede den stakkels halvkvalte Elsker.

„Ikke et Ord — ikke et Muk mere, eller jeg skal „kjære“ Dem, det er jeg Mand for, saa gammel jeg er!“ raabte den gamle bistert Dermed smed han den unge Mand ud igjennem Laagen, slog den i og laasede den af. „Saadan skal de

Fyre ha' det," sagde han, i det han, ret tilfreds med sin Bedrift, tog sin Hat paa og gik tilbage til Huset.

Det var triste Udsigter for et Par unge Folk, og det er en Selvfølge, at Modgangen gjorde et grusomt Skaar i deres Lykke. Hvad skulde de gjøre? Ja, de gjorde, hvad alle fornuftige elskende altid gjør under lignende Omstændigheder: de besluttede at være hinanden tro og at trodse alle Hindringer og — at vente.

Den unge Peter Filipsen var Urtekræmmer ligesom hans Kjærestes Fader, og mangen en kunde maaske synes, at en Urtekræmmer maatte være et overmaade passende Parti for en Urtekræmmers Datter. Men det var kun tilsyneladende, det tog sig saaledes ud. Thi medens Burmans gamle grundmurede Hus var bygget paa en Klippe, stod Filipsens paa det løse Sand, og det var et Spørgsmaal, om det ikke allerede begyndte at rave. Se, det var en slem Forskjel, og ingen saa den klarere end gamle Burman selv.

Peter Filipsen var nu 28 Aar, og Charlotte Burman 23. De var Bysbørn; han havde lært Handelen hos hendes Fader, og i en tidlig Alder havde han fattet Godhed for sin Principals smukke og elskelige Datter, men tav dermed i mange Aar. Efter endt Læretid rejste han til Amerika, ventelig i det Haab at komme tilbage som en Krøsus; thi han vidste, at den, der skulde blive Burmans Svigersøn, maatte være godt beslaaet, kjendte han ellers den gamle ret. Men hans skjønne Haab blev ikke opfyldt. I fem Aar søgte han forgjæves at fange Lykken. Længselen efter Hjemmet, efter Charlotte, drog ham mægtigt, han maatte tilbage, men da han atter lod sig se i —kjøbing, var han ikke stort rigere, end da han drog bort. Ved en Lejlighed spillede Gud Amor ham den Streg, at han ikke vogtede sig selv nøje nok, men rykkede ud til Charlotte med, hvad han saa længe havde gjemt paa og foresat sig at gjemme langt længere endnu, med mindre Lykken skulde forvandlet ham til „en antagelig Frier". Hun gjengjældte hans Kjærlighed af et fuldt Hjærte og bekjendte, at hun længe havde elsket ham i Løndom og sørget over, at han var saa kold og ligegyldig over for hende. Denne gjensidige Tilstaaelse gjorde selvfølgelig de unge Folk i højeste Maal lyksalige, og nu var der kun et i Vejen: „Bare den gamle — —!" Ja, vi ved jo nok, hvad det var.

Imidlertid havde Peter Filipsen dog ogsaa haft sine

Tanker andensteds og gjort endnu et alvorligt Forsøg paa at fravriste Lykken, hvad han saa haardt trængte til. Han havde sat Bo. Det traf sig nemlig, at der blev en god Lejlighed ledig lige over for Burmans. I den slog han sig ned, lod et pænt Skilt sætte op over Døren og begyndte at handle.

Det var jo en over al Maade glædelig Omstændighed, at de unge fra nu af daglig kunde færdes hver i sit Hjem og derfra se, tilsmile og tilnikke hinanden i al Løndom; men der var en anden Omstændighed, som hverken var glædelig eller heldig, og som den unge Kjøbmand slet ikke havde tænkt paa. At han satte sig ned saadan lige i Næsen af gamle Burman, optog denne som en grov Fornærmelse, og han besluttede at ødelægge ham. „Han har spillet Trumf til mig, den Grønskolling!" mumlede den gamle — „men jeg skal s'gu spille ham Trumf igjen!" Og saa undersolgte han sin Gjenbo, saa at alle Kunderne søgte til den ene Side af Gaden, og det var kun sjældent at en forvildede sig over til den anden. Medens Burman og hans Dreng var færdige at segne under Vægten af det aldrig hvilende Arbejde: at veje ud og stryge Penge i Skuffen, havde Gjenboen ikke stort andet at bestille end at staa der ovre og spejde efter at faa et Glimt at se af sin Kjæreste.

Og saa kom den slemme „Fejltagelse" ved Havelaagen! Den unge Mand havde det rigtig nok ikke godt.

Peter Filipsen havde jævnlig Besøg af sin gode Ven Alfred Høg, der var Provisor paa Byens Apotek og bekjendt som et godt og vittigt Hoved. Næst Charlotte var han den eneste, der kunde sætte lidt Humør i den stakkels modfaldne Handelsmand.

„For Charlottes Skyld, lad ikke Modet falde, Menneske!" sagde Høg en Dag, da han efter Vane var inde at se til sin Ven. „Modet tabt, saa er alting tabt, ved du nok, og Lykken er en Trold, der kan skifte Sind hundrede Gange i 10 Minutter; naar vi bare lader være med at surmule, er hun s'gu ikke saa vanskelig at faa i Tale — et Smil og et frejdigt Mod kan Fruen bansat godt lide. Hør! Nu sætter vi os her i Sofaen med en Cigar, og saa tænker vi — tænker paa din Fremtidslykke. Den første, der undfanger en glimrende Ide, har Ordet."

Filipsen lod sig rive med af Vennens gode Lune, og de

„fik Dampen op". I lang Tid sagde ingen af dem noget, men de tænkte des mere.

Høg var den første, der brød Tavsheden. „Er det ikke ærgerligt!" sagde han. „Jeg har hele Tiden ikke kunnet pine en eneste fornuftig Tanke ud af mit Hoved for at se paa din kjønne Næse! Men stop!" raabte han pludselig, i det han

sprang op og slog i Bordet. „Jeg har det — eller rettere, du har det! Du har faaet en smuk Næse, som jeg ret kunde misunde dig. Hvad vil du have for den? — Naturligvis paa Vilkaar, at jeg faar Lov at raade over den, som jeg vil?"

„Aa, kom nu ikke med saadan en dum Spøg." Filipsen var allerede paa Vej til at blive modfalden igjen.

„Nej, det er Pinedød mit ramme Alvor! Vil du sælge din Næse for 100,000 Kroner?

„Nej, hvor kan det falde dig ind?"

„200,000 Kroner!

„Nej, for Pokker! Er den Spas ikke lang nok?"

„Jeg byder dig 300,000 Kroner for din Næse — slaar du til? Jeg byder ikke en Øre mere."

„Aa, rejs ad Bloksbjærg til med din fjantede Spøg; for nu er jeg nær ved at blive vred paa dig. Du kan da nok begribe, at jeg ikke vil sælge min Næse hverken for 2 eller 300,000 Kroner."

„Din Lykke er gjort, Filippus!" udbrød Høg med pathetisk Alvor og gik pludselig, uden at sige Farvel. Han gik hurtig ned ad Gaden, medens Filipsen blev staaende og stirrede forbavset efter ham. Havde Høg faaet en Skrue løs?

Men snart satte et fabelagtigt Rygte den lille By i Bevægelse. Kjøbmand Filipsen, hed det, ejede en sjælden Skat, der, hvis han blev til Sinds at sælge den, vilde være i Stand til at gjøre ham til Byens rigeste Ungkarl. En Mand havde nylig forgjæves budt ham en hel Formue for den. Det vrøvlagtige Rygte voxede fra løs Snak til at være „ganske vist", og Filipsen forvandledes derved pludselig fra en ringe og upaaagtet Person til Dagens Løve. En Mand, der ejede en saadan Kostbarhed, vilde alle se, en saadan Mand vilde alle handle med. Stemningen vendte sig som ved et Trylleslag til Fordel for Filipsen, Kunderne strømmede skarevis til, og inden der var gaaet et halvt Aar, sad han i en smuk og blomstrende Forretning. Kunderne nøjedes ikke med at sende deres Tjenestepiger, men kom ofte selv, baade Herrer og Damer, for at gjøre Indkjøb og med det samme „hilse paa Hr. Filipsen," lade et Vink falde om Kostbarheden og mulig faa den sjældne Skat at se.

I dette skjønne Haab blev de dog stadig skuffede, thi Kjøbmand Filipsen, der ved „Skatten" altid tænkte paa Charlotte, svarede bestandig smilende, „at han endnu ikke havde den i Huset."

„De har maaske deres Skat i god Forvaring andensteds?"

„Andensteds — ja vel!" lo han.

„Men de faar den vel hjem en Gang?"

„Ja, det forstaar sig, ellers var den jo ikke min."

„Men naar De faar den hjem, faar vi da Fornøjelsen?"

„Gud bevares, ja!"

„Hvor det er interessant!" sagde Mutter.

„Hvor vi længes!" sukkede hendes Frøken Datter.

„Og hvor Damerne er nysgjerrige!" sluttede Fatter, der vilde lade, som han var hævet over en saadan Svaghed.

Gamle Burman saa noget skjævt til, at Kunderne saadan lige med et løb fra ham og over Gaden. Han havde ogsaa nok hørt det vidunderlige Rygte om Skatten, men løse Rygter plejede han ikke at skjænke nogen Tiltro; først naar han saa

saadan noget „paa Prent", ansaa han det for „garanteret" og bøjede sig for Kjendsgjerningen.

En Dag sad han og læste følgende Artikel i Byens Avis:

„Det tør forhaabentlig ikke længer anses for indiskret at bringe til en større Offentligheds Kundskab, hvad der alt i længere Tid har været en „offentlig Hemmelighed" blandt ærede Borgere her i —kjøbing. En højt agtet Borger hersteds, der for et Par Aar siden vendte hjem igjen her til fra Amerika, hvor han havde opholdt sig i ca. fem Aar, hjembragte fra denne Udflugt, efter aldeles sikkert Forlydende, en Juvel, der skal være en hel Formue værd, og som, om maaske ikke just i Størrelse, saa dog i uforlignelig Skjønhed skal komme den navnkundige „Sydafrikas Stjærne" temmelig nær, osv."

„Det var som Pokker!" udbrød gamle Burman og stirrede over til Gjenboens. Nu troede han det.

I det samme kom Alfred Høg forbi, og Burman bad ham træde indenfor.

„Har De hørt det om Filipsens Juvel?" spurgte den gamle.

„Ja, naturligvis har jeg hørt, hvad hele Verden ved, og jeg kan endogsaa bevidne, at der forgjæves er budt ham 300,000 Kroner for den."

Samme Dags Eftermiddag iførte gamle Burman sig sin stiveste Puds og aflagde sin Gjenbo en formelig Visit. Skatten spurgte han ikke om, thi han vilde dog ikke saadan falde med Døren ind i Huset. Derimod overtydede han sig om, at Filipsen sad i en god og velledet Bedrift, og han bevidnede den unge Mand sin Anerkjendelse i venlige Udtryk, der tydelig lod forstaa, at Appelsinhistorien skulde være glemt. Vor Helt forstod altsaa, at „Vejen var banet," og han skyndte sig „at smedde, mens Jærnet var varmt." Et Par Dage efter den gamles Besøg gjorde Filipsen Gjenbesøg og meldte sig som Frøken Charlotte Burmans Frier. Den gamle lagde fornøjet deres Hænder i hinanden og gav dem sin bedste Velsignelse.

Efter et Par Dages Forløb, i hvilken Tid den gamle forgjæves havde ventet paa, at Svigersønnen skulde udtale sig nøjere om den kostelige Skat, han ejede, tog Burman selv Anledning til at forhøre, om han havde faaet sin Skat hjem? Den skulde nok være uvurderlig?

„Ja," svarede Filipsen og slog Armen om sin unge

Bruds Liv — „her staar min Skat, og hun er rigtignok mere værd end Perler og Guld!"

„Har I bedraget mig!" havde Svigerfaderen nær raabt; men han lod sig nøje med at bide sig i Læben og tie. Det var i hvert Fald for sent for den gamle Gnier at gjøre Brøvl nu. Men første Gang han traf Høg, fik denne en bidsk Overhaling, og saa kom jo Løsningen paa Gaaden; men da den gamle havde faaet den, talte han aldrig mere om Skatten. Han kunde jo dog ikke gjøre sig selv, Byens mest ansete Borger, til Latter og fandt sig i sin Skæbne.

De gode Borgere og Borgerinder i —kjøbing, der indfandt sig for at se Kostbarheden, fik det samme Svar af Filipsen, som han alt havde givet sin Svigerfader. Og da de omsider anede Sammenhængen, fandt de Historien saa morsom, at den gav dem fuld Erstatning for den Skat, der kun havde existeret i deres egen Indbildning.

Den unge Kjøbmand flyttede med sin smukke Hustru over i hendes Faders „solide" Hus, og Firmaet „Burman" blev forandret til „Burman & Komp."

Da jeg sidst besøgte Filipsen, fandt jeg gamle Burman i bedste Velgaaende, og det lod ikke til, at den Skuffelse, som Rygtet om Skatten dog uden Tvivl voldte ham, havde gjort noget Skaar i hans Tilfredshed. Han sad og lod Peters og Charlottes førstefødte, en dejlig lille Dreng, ride Ranke paa sit Knæ, og om nogen nu var kommen og havde tilbudt ham at virkeliggjøre Rygtet om den uvurderlige Skat til Gjengjæld for Drengen, havde han ikke for alt i Verden byttet ham bort for „Filipsens Skat".

Bjærgmandens Salve.

Jysk Folkesagn, ved E. T. Kristensen.

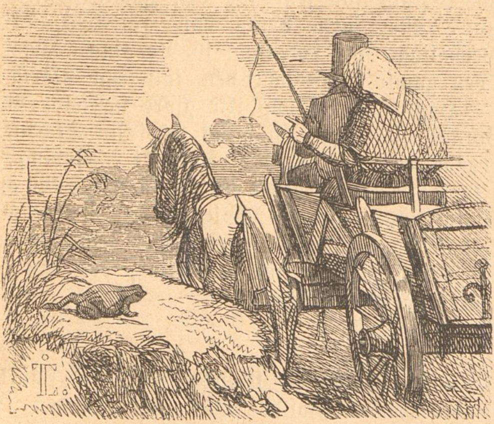

Der var en Jordemoder, der hed Gjertrud; hun var en Dag kjørende hen til en Kone, der skulde have et lille Barn. Saa gik der en hæslig stor Tudse ved Vejen, og den blev ved at krybe efter Vognen. For Løjers Skyld sagde hun saa: „Ja, jeg skal ogsaa nok komme til dig, naar du kommer til at trænge til mig.“ Strax, da hun havde sagt det, krøb Tudsen sin Vej; men hun gav blot en Latter af det og tænkte ikke mere paa den Ting end det samme.

Tre Aftener derefter kom Bjærgmanden og bankede paa Døren der, hvor Gjertrud boede. Hendes Mand gik hen og lukkede op for ham, men da han saa, hvad det var for en, som stod der ude, blev han angest, for den anden saa jo noget sær ud. Han kommer tilbage til Konen og fortæller hende, at der er en Bjærgmand udenfor, som vil tale med hende. Saa gaar Gjertrud selv til Døren, og den anden forretter sit Ærende: om hun vilde følge med til hans Kone? Nej, det kunde hun ikke have med at gjøre, og hun havde da heller ikke lovet noget. Han siger jo, om hun kunde da ikke mindes, at hun mødte en Tudse for tre Dage siden ude paa Vejen? og det var netop hans Kone. Jo, det kunde hun nok huske,

og da hun havde givet sit Løfte, gik hun ogsaa hen og lavede sig til.

Nu skulde Gjertrud jo sidde bag ved Bjærgmanden paa hans Hest, og de red et langt Stykke, indtil de kom til en stor Høj. Saa siger han, at nu skulde hun lade sig skride bag af Hesten, og dernæst viste han hende ind ad en lille Dør, der var paa Højen. Da hun kommer ind, ser hun, at der er indrettet ligesom en anden lille Stue, men noget mørkt var der jo, og der stod en lille Lampe og brændte paa Bordet. Da Bjærgmanden kommer ind, siger han, at naar det nu blev overstaaet, skulde hun smøre Barnets Øjne med noget i en Krukke, der stod paa Bordet. Gjertrud svarer ja, og det var nu godt nok, men hun var vant til, at der skulde være en Kone mere. Nej, der blev ikke flere, sagde han, hun maatte nok forstaa sine Ting saadan, at hun kunde gjøre det ene ud. Nu satte han noget, hun skulde have at spise, naar det blev overstaaet, for han vilde ud lidt, og saa snart hun var færdig med alting, skulde han nok komme hjem igjen.

Da Bjærgmanden var gaaet, gav Bjærgkonen, som laa i Sengen, sig til at fortælle Gjertrud, hvordan hun var kommen der ind. Bjærgmanden havde hentet hende, imens hun var en lille Pige, hun var ellers født af kristne Forældre, og derfor skulde hun nu have en Jordemoder af Kristenfolk, ellers kunde hun ikke blive forløst. „Men naar alting nu bliver færdigt," siger hun, „og han kommer for at føre dig hjem, saa vil han jo betale dig for din Ulejlighed. Det, han flyr dig, ser noget sært ud, men derfor skal du lige godt passe paa, at du ikke smider det væk. Lige saadan skal du passe paa, naar du er kommen op at sidde ved ham bag paa Hesten, at du lader dig skride af, naar Farten begynder at mindske, og det er, ligesom Hesten gaar og ælter i noget Ler. Kommer du ikke saa af, tager han dig med tilbage igjen. Du skal ogsaa vare dig for at spise noget af den Mad, han har sat hen til dig, og imedens han rider med dig, maa du ingen Ting sige."

Den Gang Gjertrud havde været der lidt, kom Tiden, da Barnet blev født, og da hun saa havde faaet det i Klæder og fik det standet*) og smurt af denne her Krukke, som det skulde være, og som Bjærgmanden havde sagt, saa tyktes hun, det var endda skjønt at smøre sit ene Øje med det samme og se, hvad Virkning det kunde have. Det gjorde da saa meget, at alting blev saa lyst for hende der inde, og hun kunde ogsaa se nu, at der var saa meget Sølv rundt omkring i Huset.

Da hun saa havde faaet Barnet i Sengen til Bjærgkonen, siger hun til hende: „Ja, havde vi nu haft Bjærgmanden, saa vilde jeg have været til og hjem da.“ Strax kommer han ind og siger til Gjertrud, at nu kunde hun gjøre sig færdig, saa skulde han øjeblikkelig ride med hende.

Hun kommer altsaa op at sidde paa Hesten bag ved Bjærgmanden, og nu gik det i saadan en forfærdelig Fart, indtil Hesten begyndte at ælte og ælte, ligesom den gik i Ler. Saa lod hun sig skride bag af den. „Den, der har lært dig det Raad, har ikke slaaet dig paa din Mund,“ sagde Bjærgmanden; men det svarede hun intet til, for hun huskede jo, hvad den anden Kone havde sagt. Saa siger han igjen, at hun skulde komme om for ved Hesten, han vilde da give hende hendes Betaling. Det var at se til ligesom nogle Spaaner, men hun tog lige godt Forklædet op, og han smed dem deri. Saa red Bjærgmanden igjen, og nu var Gjertrud hjemme. De Spaaner, hun der havde i Forklædet, vilde hun slænge for Skorstenen, saa kunde Pigen da bruge dem om Morgenen at ilde i Kakkelovnen med, og saa lægger hun dem der.

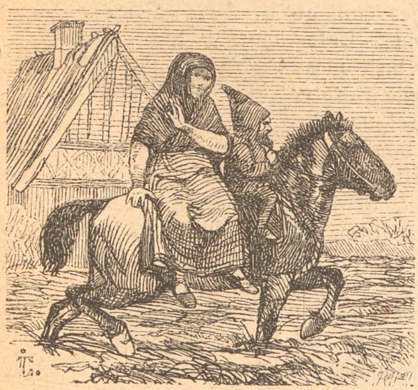

Da Pigen kommer fram**) den næste Morgen, skriger hun op og siger: „Men hvad er det da for en Dynge Penge, her ligger? Der er virkelig en Dynge saa stor, og det er ene

*) gjort i Stand. **) ud i Køkkenet.

Sølvpenge!" Gjertrud springer hastig af Sengen for at komme ud at se, og da var alle de Spaaner, Bjærgmanden havde smidt i hendes Forklæde, blevne til Penge. Nu var hun ikke sen til at faa dem forvaret inde i sin Dragkiste.

Der gik saa en Tid hen, indtil de en Dag var ude at høste, og da var Gjertrud selv med at binde op. Saa kunde hun se, at Bjærgmanden løb og stjal af deres Neg, men der var ingen af de andre, der kunde se ham. Hun render efter

ham med Riven og skriger, om han ikke vil lade den Stjælen være. Saa siger han: „Gjertrud! kan du se mig?" Ja, kunde hun saa. Saa siger han: hun skulde prøve at sætte Fingeren paa sit venstre Øje, om hun saa kunde se ham. Ja, det kunde hun godt. „Prøv da at sætte Fingeren paa det højre Øje." Nej, nu kunde hun ikke se ham. Da Bjærgmanden fik at vide, hvad for et Øje hun kunde se ham med, slog han det ud, og saa kunde hun ikke siden se noget til Bjærgfolkene.

FOLKEVISE.

Jeg synes den Vinter den gjøres mig saa lang
førend Liljer og Roser udspringer;
men med Frost og Sne faar det vel Ende en Gang,
Gud ved saa, hvad Sommeren bringer.

Der er ikke paa Jorden det ringeste Liv,
det har jo sin Tid, da Svøbet brister;
men det ene bærer Frø, det andet maa dø,
det tredje sine Hjærteblade mister.

Planter du en Lilje men vander den ej,
da visner den for Solen saa fage;
glemmer du Fuglen, du satte i dit Bur,
da synger den ej for dig mange Dage.

Hører du, hvor Stormen mod Ruderne slaar,
og min Abild efter Vaarsolen sukker? —
Det sidste Suk, jeg sukker for dig,
tror jeg vist mine Øjne tillukker.

Mads Hansen.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, foreløbig indeholdende følgende udvalgte Fortællinger af „Folkets Almanak“:

Nr. 1. **12 Fortællinger** af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Øre.
— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel, m. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.
— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjærgby Bakke** af Em. Henningsen m. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset**, fortalt af ham selv m. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.
— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.
— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.
— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.
— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.
— 10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.
— 12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.
— 13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Moses' Haus**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.
— 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.
— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.